

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія природничих дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б.Жильцов

« ____ » _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ

для студентів

спеціальності 231 Соціальна робота (Соціальна педагогіка)
освітнього рівня молодший спеціаліст

освітньої програми Соціальна педагогіка

М.Григорук

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>1517/19</u>
_____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« ____ » _____ 20 ____ р.

Київ – 2019

Розробник: Глухенька Людмила Миколаївна,
викладач циклової комісії природничих дисциплін
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Глухенька Людмила Миколаївна,
викладач циклової комісії природничих дисциплін Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
природничих дисциплін

Протокол від «29» серпня 2019 р. № 1

Голова циклової комісії [підпис] Л. М. Глухенька

Робочу програму перевірено
«30» серпня 2019 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи [підпис] З.Л.Гейхман

Заступник директор з навчальної роботи [підпис] Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120
Курс	2,3
Семестр	4,5
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	72
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	залік
Самостійна робота	40
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Оптимальний рівень медичної підготовки педагогічного працівника є обов'язковим елементом його професійної компетентності, оскільки вчитель повинен вміти оперативно оцінити стан потерпілого або хворого учня, визначити обсяг невідкладної допомоги і без зволікань надати її дитині на місці події, із метою попередження можливих ускладнень або летального наслідку.

Основи медичних знань (ОМЗ) – нормативна навчальна дисципліна, яка вивчається з метою забезпечення підготовки педагога до надання невідкладної медичної допомоги в загрозованих для життя станах дітям і дорослим та проведення профілактичної роботи з питань охорони життя і здоров'я дітей.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати ситуацій та умінь надання долікарської медичної допомоги в загрозованих для життя в різних ситуаціях.

Компетентності, якими має оволодіти студент у процесі вивчення дисципліни:

- ✓ володіти знаннями про фактори, що впливають на здоров'я, принципи здорового способу життя;
- ✓ розуміти причини основних соціально-значущих та соціально-зумовлених захворювань;
- ✓ володіння методами та заходами профілактики захворювань;
- ✓ здатність застосовувати знання на практиці для збереження свого здоров'я і здоров'я оточуючих людей;
- ✓ уміння організовувати роботу по збереженню і зміцненню як особистого, так і суспільного здоров'я;
- ✓ здатність проводити аналіз впливу різних факторів на здоров'я;
- ✓ володіти навичками реанімації; володіти навичками діагностики раптових захворювань та патологічних станів (вимірювати температуру тіла, АТ, визначати та оцінювати пульс, дихання тощо);
- ✓ володіти технікою надання першої (долікарської) допомоги при різних станах, що загрожують життю на здоров'ю;
- ✓ володіти техніками застосування лікарських препаратів та проводити нескладні маніпуляції;
- ✓ володіти правилами роботи при бактеріологічній небезпеці; володіти правилами роботи в умовах стихійного лиха чи екстремальних ситуацій;

Для успішного засвоєння знань з основ медичних знань студенти повинні мати вихідний рівень знань з курсу анатомії і фізіології людини, хімії, біології.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має :

розуміти та пояснювати:

- основні анатомічні і фізіологічні особливості розвитку дітей молодшого шкільного віку; основні симптоми патологічних станів у дітей шкільного віку;
- принципи загальної та особистої гігієни дітей молодшого шкільного віку; основи долікарської діагностики, класифікації раптових захворювань, епідемічних процесів, етіології і патогенезу інфекційних хвороб, ВІЛ-СНІД, венеричних хвороб, дитячих інфекцій, паразитарних хвороб;

дотримуватись правил:

- надання невідкладної допомоги та профілактики поширення інфекційних хвороб; основ реанімації; теоретичних основ надання невідкладної допомоги при закритих та відкритих ушкодженнях, опіках, відмороженнях, електротравмі, травмах, переломах, кровотечах, травматичному шоку, синдромі довготривалого здавлення, травмах голови, хребта, пораненнях, закритих і відкритих ушкодженнях черевної порожнини;
- техніки надання невідкладної допомоги в різних умовах, спрямованої на порятунок потерпілого;
- профілактики дитячого травматизму;
- основ фармакотерапії, застосування основних лікарських засобів, введення лікарських препаратів в організм потерпілого при виникненні невідкладного стану.
- дотримуватись правил серцево-легеневої реанімації;

розпізнавати:

- симптоматику патологічних станів у дітей шкільного віку;
- розпізнавати ознаки та вміти надати невідкладну допомогу при укусах змій, отруйних комах, собак та ін. тварин;

характеризувати правила та принципи загальної та особистої гігієни;

мати навички домедичної діагностики раптових захворювань, епідемічних процесів, інфекційних хвороб, ВІЛ-СНІД, венеричних хвороб, дитячих інфекцій, надання невідкладної допомоги, ведення профілактики;

володіти :

- правилами роботи при бактеріологічній небезпеці;
- технікою надання невідкладної допомоги в різних умовах, спрямованою на порятунок потерпілого;
- технікою десмургії, іммобілізації;
- навичками застосування основних лікарських засобів, введення лікарських препаратів в організм потерпілого при невідкладних станах;

надати:

- невідкладну допомогу при закритих та відкритих ушкодженнях, опіках, відмороженнях, електротравмі, травмах, переломах, кровотечах, травматичному шоку, синдромі довготривалого здавлення, травмах голови, хребта, пораненнях, закритих та відкритих ушкодженнях черевної порожнини,

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів та тем	Кількість годин						
	Разом	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
Змістовий модуль I.							
Стан та охорона здоров'я дітей та підлітків.							
Тема 1. Стан здоров'я дітей та підлітків як важлива складова частина навчального процесу. Попередження дитячих захворювань.	6	2			2	2	
Тема 2. Догляд за здоровою та хворою дитиною. Контроль функціональних показників організму дитини, дотримання дієти.	6	2		2		2	
Тема 3. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату.	4	2				2	
Тема 4. Профілактика психоневрологічних порушень у дітей.	4	2				2	
Тема 5. Попередження захворювань шкіри, гельмінтозів, педикульозу.	8	2		2	2	2	
Модульний контроль	2						
Разом	30*	10		4	4	10	
Змістовий модуль II.							
Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях.							
Тема 6. Основні принципи застосування лікарських препаратів.	8	2	2	2		2	
Тема 7. ДМД в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях органів дихання та травлення. Інфекційні хвороби, що набули статусу соціальних. Профілактика поширення епідемій туберкульозу. Профілактика поширення інфекції ВІЛ-СНІД та венеричних хвороб.	10	2		2	2	4	
Тема 8. ДМД в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях кровоносної системи та дитячих інфекціях.	10	2		2	2	4	
Модульний контроль	2						
Разом	30*	6	2	6	4	10	
Всього за 3 семестр	60*	16	2	10	8	20	

Змістовий модуль III.							
Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах, що виникають при захворюваннях та отруєннях.							
Тема 9. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях органів травлення .	6	2			2	2	
Тема 10. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях органів сечовиділення.	6	2		2		2	
Тема 11. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи.	8	2		2	2	2	
Тема 12. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.	8	2		2		2	2
Модульний контроль	2						
Разом	28*	8		6	4	8	2
Змістовий модуль IV.							
Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах при травмах і нещасних випадках.							
Тема 13. ДМД в загрозових для життя станах при травмах, зупинці дихання та кровообігу.	10	2		2	2	4	
Тема 14. ДМД при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.	8	2		2		4	
Тема 15. ДМД в загрозових для життя станах при травмах голови, шийі, хребта, грудної клітки.	12	2		2	2	4	2
Модульний контроль	2						
Разом	32*	6		6	4	12	2
Всього за 4 семестр	60*	14	2	12	8	20	4
Разом за навчальним планом	120*	30	4	22	16	40	8

*з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Стан здоров'я дітей та підлітків як важлива складова частина навчального процесу. Попередження дитячих захворювань.

Значення курсу основ медичних знань для майбутніх педагогічних працівників. Історія розвитку медицини. Видатні українські лікарі. Сучасний стан медичного обслуговування населення в Україні. Поняття про самодопомогу і взаємодопомогу в надзвичайних ситуаціях та побуті. Поняття про здоров'я та патологію. Порівняльні дані про народжуваність, захворюваність і смертність дітей в Україні. Основні напрями попередження дитячих захворювань.

Ключові поняття: педіатрія, здоров'я, патологія, хвороба, профілактика, диспансеризація, загартування.

Рекомендовані джерела:

основна - 2,3

додаткова -1,4

Тема 2. Догляд за здоровою та хворою дитиною. Контроль функціональних показників організму дитини, дотримання дієти.

Догляд за здоровою дитиною грудного віку. Особиста гігієна дітей раннього віку. Загартовування дітей. Масаж і гімнастика для дітей раннього віку. Вигодовування дітей грудного віку. Догляд за здоровими дітьми, старшими 1 року. Особиста гігієна дітей дошкільного та шкільного віку.

Санітарно-гігієнічні вимоги до приміщення, в якому перебуває хвора дитина. Особиста гігієна хворої дитини. Попередження опрілості та пролежнів. Вимірювання температури тіла в дитини. Поняття про гіпертермічний синдром та надання долікарської медичної допомоги при ньому. Особливості харчування хворої дитини.

Семінар №1. Догляд за здоровою та хворою дитиною

Рекомендовані джерела:

основна - 2,3

додаткова -1,4

Тема 3. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату.

Особливості слухового аналізатора дитини. Фактори, що сприяють розвитку слуху дитини. Значення мови вчителя для слухового сприйняття. Основні причини порушень слуху в дітей шкільного віку. Поняття про сіркову пробку, чужорідне тіло вуха, гострий та хронічний отит, розрив барабанної перетинки. Надання долікарської медичної допомоги при патології органа слуху. Попередження порушень слуху в дітей. Особливості зорового апарату дитини. Причини та ознаки короткозорості в дітей. Попередження короткозорості в дітей. Вплив перегляду телепередач на зір дитини. Постава - звичне положення тіла під час сидіння, стояння чи при ходінні. Ознаки нормальної постави. Причини їх виникнення, профілактика. Профілактика плоскостопості.

Ключові поняття: астигматизм, далекозорість, косоокість, дальтонізм, постава, сколіоз, лордоз, кіфоз, отит, невроз

Рекомендовані джерела:

основна- 1,2

додаткова -1,6

Тема 4. Профілактика психоневрологічних порушень у дітей.

Поняття про дитячі неврози та їх причини. Причини шкільних неврозів. Класифікація неврозів. Ознаки, загальні для всіх форм неврозів. Характеристика неврастенії, неврозу страху, неврозу нав'язливих станів, істеричного неврозу, заїкання. Запобігання психоневрологічним порушенням у дітей.

Ключові поняття: невроз, істерія, заїкання, невроз нав'язливих станів.

Рекомендовані джерела:

основна- 1,2,4

додаткова -1,5,6

Тема 5. Попередження захворювань шкіри, гельмінтозів, педикульозу.

Причини шкірних захворювань. Гнійничкові хвороби шкіри, їх причини, локалізація, ознаки, сприятливі умови. Характеристика найбільш розповсюджених гнійничкових захворювань шкіри, профілактика. Поняття про грибкові хвороби шкіри. Стригучий лишай: джерело захворювання, збудник хвороби, локалізація, ознаки хвороби та її попередження. Короста: джерело захворювання, збудник, локалізація, загальні та місцеві ознаки, профілактика. Поняття про педикульоз, шляхи зараження, локалізацію, ознаки та його профілактику. Загальна характеристика гельмінтозів та шляхи зараження яйцями глистів. Поняття про аскаридоз та ентеробіоз. Профілактика гельмінтозів.

Ключові поняття: піодермія, фурункульоз, акне, стригучий лишай, короста, педикульоз, аскаридоз, ентеробіоз, геогельмінтоз, біогельмінтоз

Семінар №.2 Тема:Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату. Попередження захворювань шкіри, гельмінтозів, педикульозу.

Рекомендовані джерела:

основна - 1,2,4

додаткова -1,4

Змістовий модуль II.

Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях.

Тема 6. Основні принципи застосування лікарських препаратів.

Поняття про види лікарських препаратів. Засоби введення лікарських препаратів в організм. Можливі ускладнення після введення ліків в організм, їх профілактика.

Ключові поняття: ентеральний, парентеральний, інгаляція, ін'єкція, алергія, анафілактичний шок

Семінар №.3 Тема: Основні принципи застосування лікарських препаратів.

Практична робота №1.Тема: Засоби введення лікарських препаратів в організм.

Рекомендовані джерела:

основна - 1,2,3

додаткова -1,3

Тема 7. ДМД в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях органів дихання та травлення.

Інфекційні хвороби, що набули статусу соціальних.

Профілактика поширення епідемій туберкульозу. Профілактика поширення інфекції ВІЛ-СНІД та венеричних хвороб.

Особливості інфекційних хвороб. Інфекційний процес, періоди. Епідемічний процес, три ланки процесу, епідемічне вогнище. Групи інфекційних хвороб. Профілактика (роль вчителя, вихователя), протиепідемічні заходи. Імунітет; види, фактори, що впливають на імунітет. Дезінфекція - завдання, методи та засоби. Поняття про дезінсекцію, дератизацію. СНІД, епідемічні особливості, джерело

Рекомендовані джерела:

основна - 1,2,4

додаткова-1,4

Тема 11. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи.

Гіпертонічна криза як ускладнення гіпертонічної хвороби, ознаки, можливі ускладнення. Надання медичної допомоги. Непритомність як прояв гострої судинної недостатності, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Поняття про колапс.

Ключові поняття: гіпертонічна криза, непритомність, колапс**Семінар №.7. Тема: ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи.****Рекомендовані джерела:**

основна - 1,2,4

додаткова -1,4

Тема 12. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.

Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи.

Характеристика нападу бронхіальної астми. Надання долікарської медичної допомоги. Кровохаркання та легенева кровотеча як ускладнення захворювань дихальної системи, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Ключові поняття: Бронхіальна астма, кровохаркання, легенева кровотеча**Семінар №.8. Тема: ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.****Рекомендовані джерела:**

основна - 1,2,4

додаткова -1,4

Змістовий модуль IV.Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при травмах і нещасних випадках.**Тема 13. ДМД в загрозованих для життя станах при травмах, зупинці дихання та кровообігу.**

Загальне поняття і види травм. Профілактика травматизму. Дитячий травматизм, засоби профілактики. Травматичний шок, його перебіг, основні ознаки. Долікарська медична допомога при травматичному шоку. Поняття про знеболювання при травмах. Визначення, класифікація та характеристика кровотеч залежно від виду ушкодження судин. Небезпека кровотеч. Методи зупинення кровотеч - тимчасове зупинення, поняття про остаточне зупинення кровотеч. Зупинення кровотеч у дитини, його особливості залежно від віку дитини. Особливості крововтрати в дитини. Загальна характеристика методів проведення реанімації, їх анатомо-фізіологічні основи.

Види ран – не вогнестрільні (різані, колоті, рубані), вогнестрільні (сліпі, наскрізні), проникні, непроникні. Поняття про рани „хірургічні" та випадкові. Місцеві та загальні ознаки ран. Долікарська медична допомога при пораненнях, правила її надання. Інфікування ран як ускладнення. Закриті ушкодження, визначення, причини. Удари м'яких тканин. Розтяги та розриви зв'язок, сухожилів, м'язів. Поняття про вивихи. Травматичний токсикоз. Долікарська медична допомога. Види і ознаки переломів. Значення рентгенографії в діагностуванні переломів кісток. Імобілізація уламків кісток під час транспортування потерпілих. Засоби

транспортної іммобілізації, показання до їх застосування. Основні правила транспортної іммобілізації. Особливості переломів у дітей.

Семінар №9. ДМД в загрозливих для життя станах при травмах, зупинці дихання та кровообігу.

Ключові поняття: види ран – не вогнестрільні (різані, колоті, рубані), вогнестрільні (сліпі, наскрізні), струс, удар, здавлювання, пневмоторакс, гемоторакс

Рекомендовані джерела:

основна- 1,2,4

додаткова -1,2

Тема 14. ДМД при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.

Основні принципи надання долікарської медичної допомоги при ДМД при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.

Ключові поняття: опіки, відмороження, утоплення.

Семінар №10. ДМД при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.

Тема 15. ДМД в загрозливих для життя станах при травмах голови, шиї, хребта, грудної клітки.

Закриті травми головного мозку - струс, удар, здавлювання. Основні ознаки, особливості їх перебігу у дітей. Переломи кісток черепа, їх характерні ознаки, ускладнення. Принципи надання долікарської медичної допомоги при черепно-мозкових ушкодженнях. Ушкодження носа, очей, вуха, щелеп. їх основні ознаки, ускладнення. Поранення шиї, їх види. Закриті та відкриті ушкодження хребта та спинного мозку, їх основні ознаки. Пневмоторакс. Гемоторакс. Долікарська медична допомога при травмах грудної клітки. Основні принципи надання долікарської медичної допомоги при ушкодженнях живота.

Ключові поняття: травматизм, рана, травма, іммобілізація, перелом, кровотеча, травматичний шок

Семінар №10.Тема: ДМД в загрозливих для життя станах при травмах голови, шиї, хребта, грудної клітки.

Рекомендовані джерела:

основна - 1,2,4

додаткова -1,4

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	3	3	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3	3	3	3	3
Відвідування практичних занять	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Відвідування лабораторних занять									
Робота на семінарському занятті	10	2(1)	10	3	2(20)	3(2)	10	3(2)	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	1	10	-	-		
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	3	15	4	20	3	15
Виконання тестових завдань	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			88		86		73		81
Разом 312									
Максимальна кількість балів	312								
Розрахунок коефіцієнта:	312/100= 3,12								

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1.	Тема 1. Охорона здоров'я підростаючого покоління – невід'ємна складова в системі навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах. • Ознайомитися із історією розвитку медицини, охарактеризувати сучасний стан медичного обслуговування населення України. Порівняти дані про народжуваність, захворюваність і смертність дітей в Україні (Література) • Охарактеризувати санітарно-гігієнічні вимоги до приміщення, в якому перебуває хвора дитина. (Література)	2	5
2.	Тема 2. Догляд за здоровою та хворою дитиною. 1. Основні показники контролю функціональних показників організму дитини, дотримання дієти.	2	5
3.	Тема 3. Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату. • З'ясувати основні причини порушень слуху в дітей шкільного віку. • Ознайомитись з методикою попередження короткозорості , сколіозу, плоскостопості в дітей. (Література) • З'ясувати причини шкільних неврозів. (Література)	2	5
4.	Тема 4. Профілактика психоневрологічних порушень у дітей. • Скласти перелік заходів по профілактиці психоневрологічних порушень у дітей.	2	5
5.	Тема 5. Попередження захворювання шкіри, гельмінтозів та педикульозу. • Користуючись рекомендованою літературою, виписати способи зараження, локалізацію ознаки та профілактику педикульозу. • Охарактеризувати найбільш розповсюджені гнійничкових захворювання шкіри, та описати їх профілактику.	2	5
6.	Тема 6. Основні принципи застосування лікарських препаратів. • Скласти перелік заходів по профілактиці ускладнень після введення ліків	2	5

7.	Тема 7. ДМД в загрозованих для життя станах при інфекційних захворюваннях органів дихання та травлення. • З'ясувати особливості кишкових інфекцій, збудники, джерело інфекції, шляхи передачі, можливість зараження, ознаки хвороб, ускладнення, надання долікарської допомоги. (Література 3,4,5,7,9) • Опрацювати інформацію про правовий та психосоціальний захист хворих та ВІЛ-інфікованих. (Література 3,4,5,7,15)	4	5
8.	Тема 8. ДМД в загрозованих для життя станах при інфекційних захворюваннях кровоносної системи та дитячих інфекціях. • види імунітету; • профілактика інфекційних захворювань • Поняття про імунітет та дезінфекцію.	4	5
9.	Тема 9. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях органів травлення . • Користуючись рекомендованою літературою, виписати ознаки, способи надання долікарської медичної допомоги при шлунково-кишковій кровотечі. (Література,4,5,8,10) • Складіть перелік заходів по профілактиці захворювань органів травлення.	2	5
10.	Тема 10. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях органів сечовиділення. • Складіть перелік заходів по профілактиці захворювань органів сечовиділення; • Користуючись рекомендованою літературою, виписати ознаки, способи надання долікарської медичної допомоги при сечокам'яній хворобі. (Література,4,5,8,10)	2	5
11.	Тема 11. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи. • Охарактеризувати напад стенокардії та способи надання долікарської медичної допомоги. (Література 11,12,15); • Охарактеризувати напад інфаркту міокарда та способи надання долікарської медичної допомоги. (Література 11,12,15);	2	5
12.	Тема 12. ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи. • Охарактеризувати напад бронхіальної астми та способи надання долікарської медичної допомоги. (Література 11,12,15); • Охарактеризувати набряк легенів, вказавши заходи долікарської допомоги	2	5

	(Література 11,12,15);		
13.	Тема 13. ДМД в загрозових для життя станах при травмах, зупинці дихання та кровообігу. • Користуючись рекомендованою літературою, виписати перелік заходів по наданню долікарської допомоги при зупинці дихання	4	5
14.	Тема 14. ДМД при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні. • Користуючись рекомендованою літературою, виписати перелік заходів по наданню долікарської допомоги при утопленні; • Користуючись рекомендованою літературою, виписати перелік заходів по наданню долікарської допомоги при сонячному ударі.	4	5
15.	Тема 15. ДМД в загрозових для життя станах при травмах голови, шиї, хребта, грудної клітки. • Користуючись рекомендованою літературою, виписати принципи надання долікарської медичної допомоги при черепно-мозкових ушкодженнях. – (Література 1,2,3,4,5) • Користуючись рекомендованою літературою, виписати принципи надання долікарської медичної допомоги при ушкодженнях живота. – (Література 1,2,3,4,5)	4	5
Усього		40	75

При перевірці та оцінюванні знань, якими оволодів майбутній спеціаліст застосовуються такі критерії:

- високий понятійний рівень;
- глибина, широта, повнота питання, що висвітлюється;
- осмисленість і усвідомленість затверджених положень теми, яка розкривається студентом;
- логічність та послідовність під час відповіді;
- доведення та аналіз теорій, концепцій, вчень, які вивчалися;
- самостійність мислення;
- впевненість в правоті своїх суджень;
- вміння виділяти головне;
- вміння встановлювати між предметні та внутрішньопредметні зв'язки;
- вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми;

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Завдання для модульної контрольної роботи містять різнорівневі тестові завдання (20 тестів) та запитання з розгорнутою відповіддю (2 запитання). За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 0,5 бали, за неправильну відповідь – 0 балів, відповідь на запитання з розгорнутою відповіддю по 2,5 відповідно. Модульна контрольна робота вважається зарахованою, якщо вона оцінена на 5 та більше балів.

До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості

балів за поточну роботу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Семестровий контроль – залік.

Оцінювання знань, умінь і навичок при складанні заліку може відбуватися у
такій послідовності:

1. Якщо студент упродовж семестру одержав від 60 до 100 балів, то за
шкалою йому виставляється одна з оцінок і за національною шкалою оцінка
«зараховано».

2. Якщо студент упродовж семестру одержав від 1 до 59 балів, то за шкалою
йому виставляється оцінка «не задовільно» і за національною шкалою оцінка «не
зараховано». Після додаткової роботи над навчальним матеріалом він
зобов'язаний скласти залік.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Навчально-методична карта дисципліни «Основи медичних знань» для спеціальності «Соціальна педагогіка»

4 семестр: Всього:60 год, з них

Лекції –16 год., семінарські заняття – 10 год., практичні заняття-2 год., індивідуальна робота – 8год., самостійна робота – 20год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень								
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II		
Назва модуля	Стан та охорона здоров'я дітей та підлітків.					Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях		
Кількість балів за модуль	88 балів					86 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Охорона здоров'я дітей. Стан здоров'я. Догляд за здоровими дітьми.	Догляд за здоровою та хворою дитиною. Контроль функціональних показників організму дитини, дотримання дієти.	Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату.	Профілактика психоневрологічних порушень у дітей.	Попередження захворювань шкіри, гельмінтозів, педикульозу.	Основні принципи застосування лікарських препаратів	ДМД в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях органів дихання і травлення.	ДМД в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях кровоносної системи та дитячих інфекцій
Теми семінарських занять	Семінар №1. Догляд за здоровою та хворою дитиною			Семінар №2Профілактика порушень слуху, зору та опорно-рухового апарату, психоневрологічних порушень у дітей.		Семінар №.3 Основні принципи застосування лікарських препаратів	Семінар №.4. Тема: ДМД в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях органів дихання та травлення.	Семінар №.5. Тема: ДМД в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях кровоносної системи та дитячих інфекціях.
Теми практичних занять						Практична робота №1.Тема: Засоби введення лікарських препаратів в організм.		
Тести	10 балів					10 балів		
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)		

Навчально-методична карта дисципліни «Основи медичних знань» 5 семестр.Всього 60год, з них :

Лекції –14 год., семінарські заняття – 12 год.,практичні заняття-2 год.,індивідуальна робота – 8год., самостійна робота – 20 год., підсумковий контроль – 4 год.

Тиждень							
Модулі	Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV		
Назва модуля	Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах, що виникають при захворюваннях та отруєннях.				Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при травмах і нещасних випадках.		
Кількість балів за модуль	73бали				81 бал		
Лекції	9	10	11	12	13	14	15
Дати							
Теми лекцій	ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях органів травлення	ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях органів сечовиділення.	ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи.	ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.	ДМД в загрозованих для життя станах при травмах. Зупинка кровотечі.	ДМД при опіках відмороженнях, електротравмах, утопленні.	Травми, їх ускладнення. ДМД в загрозованих для життя станах при травмах голови, шиї, хребта, грудної клітки, кінцівок.
Теми семінарських занять		ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях органів травлення і сечовиділення.	ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи.	ДМД при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.	ДМД в загрозованих для життя станах при травмах. Зупинка кровотечі.	ДМД при опіках відмороженнях, електротравмах, утопленні.	Травми, їх ускладнення. Переломи кісток.
Теми практичних занять							
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумковий контроль	залік						

8. Рекомендовані джерела

Основна(базова):

1. Антонов А. Г. Основи медичної допомоги / А. Г. Антонов, А. М. Колесніков, Н. О. Комісарова. – Київ: КНТ, 2018. – 338 с. – (друге, перероблене, доповнене).
2. Григус І. М. Перша медична допомога / І. М. Григус, М. Я. Романишин. – Львів: "Новий Світ-2000", 2017. – 176 с.
3. [Мойсак, Олександр Данилович](#). Основи медичних знань і охорони здоров'я: навчальний посібник / О. Д. Мойсак ; Міністерство освіти і науки України. - 6-те вид., випр. та допов. - Київ : Арістей, 2011. - 496 с.
4. [Чуприна, Олена Віталіївна](#). Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка : навчальний посібник / О. В. Чуприна, Т. В. Гищак, О. В. Долинна. - Київ : Паливода А. В., 2006. - 215 с.

Додаткова

1. Герасимів І.М.Захист Вітчизни: Основи медичних знань. Підруч.для 10 кл. загально освіт.навч.закл. Рівень стандарту./ І.М. Герасимів, А.А. Гудима, К.О. Пашко, М.М. Фука – Тернопіль: Видавництво «Астон», 2010. – 352с.: іл.
2. Гудима А.А. Захист вітчизни: Підруч.для учнів 11 кл.загальноосвіт.навч.закл.(рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, для дівчат «основи медичних знань»)/ А.А. Гудима, К.О. Пашко, І.М. Герасимів, М.М. Фука – Тернопіль: Астон, 2011. – 280с.: іл.
3. Основи медичних знань. Анатомія та фізіологія дитячого організму. Вікова фізіологія і шкільна гігієна. Валеологія : навчально-методичний посібник / Н. І. Коцур, Л. П. Товкун, Н. І. Годун, О. М. Миздренко. – Переяслав-Хмельницький : О. М. Лукашевич, 2014. – 463 с. : іл., табл.
4. Плахтій П.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник/ П.Д. Плахтій. Кам'янець-Подільський: Друкарня Рута, 2013.
5. Фенонюк Я.І. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник. / За ред. Я.І. Федонюка, В.С. Грушка. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012.

9. Додаткові ресурси

1. Захист вітчизни: Підруч.для учнів 11 кл.загальноосвіт.навч.закл.(рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, для дівчат «Основи медичних знань») [Електронний ресурс] / А. А.Гудима, К. О. Пашко, І. М. Герасимів, М. М. Фука // Астон. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://ru.calameo.com/books/00109410427fcbc647df1>.
2. Валецька Р. О. Основи медичних знань [Електронний ресурс] / Р. О. Валецька // Волинська книга. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.twirpx.com/file/1198103/>.